

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului Vatamaniuc Victor, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 04 ianuarie 2019 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Vatamaniuc Victor Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din Xxxxx și domiciliat în Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 02.06.2017 – 04.01.2019;
2. Instanța de apel: 28.01.2019 – 25.09.2019;
3. Instanța de recurs ordinar : 23.12.2019 – 05.05.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 04 ianuarie 2018, Vatamaniuc Victor a fost declarat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa închisorii pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate ce ține de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 5 (cinci) ani.

Vatamaniuc Victor a fost achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Cheltuielile judiciare au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Vatamaniuc Victor, la 16.06.2016 activând în calitate de director pe vânzări la SRL „Xxxxx”, urmărind scopul însușirii ilicite a bunurilor persoanei juridice date, prin înșelăciune, profitând de încrederea acordată, în baza funcției deținute, ducând în eroare directorul SRL „Xxxxx” Xxxxx, căruia i-a prezentat o informație falsă și anume contractul de vânzare - cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, falsificat de către el, și în baza contractului dat, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a dobândit bunuri de la SRL „Xxxxx” cu sediul amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx,

în sumă totală de 110 400,08 lei, pe care ulterior le-a însușit, prin ce i-a cauzat lui SRL „Xxxxx” un prejudiciu material în proporții mari.

De către organul de urmărire penală, Vatamaniuc Victor a mai fost învinuit de faptul că acesta, în perioada de timp 13.06.2016 - 16.06.2016, activând în calitate de director pe vânzări la SRL „Xxxxx”, urmărind scopul dobândirii prin înșelăciune a bunurilor persoanei juridice date, prin falsificare, a întocmit contractul de vânzare - cumpărare cu plata la termen plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, în calitate de cumpărător, unde în rubricile „în numele și pentru cumpărător” și „Fidejuser”, a indicat numele lui Xxxxx, despre care cunoștea cu certitudine că a fost eliberată din funcția de administrator a SRL Xxxxx, iar entitatea juridică a fost vândută lui Mitrofan Mariana, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 3300 din 13.06.2016, la încheierea căruia a participat în calitate de reprezentant al cumpărătorului, după care, conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-7444 din 30.12.2016, a falsificat semnăturile din numele lui Xxxxx.

Astfel, acesta a fost pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal, confecționarea, deținerea și folosirea unui document oficial fals, care acordă drepturi.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, avocatul Malai Tatiana în interesele inculpatului Vatamaniuc Victor, a depus în termen apel nemotivat prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Botanica din 04 ianuarie 2019, parțial și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță prin care Vatamaniuc Victor în baza art.190 alin.(4) Cod penal să fie achitat, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

3.1. La fel, nefiind de acord cu sentința în cauză, avocatul Goiman Alexandru în interesele inculpatului Vatamaniuc Victor, a depus în termen apel prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Botanica din 04 ianuarie 2019 parțial și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță prin care Vatamaniuc Victor în baza art.190 alin. (4) Cod penal să fie achitat, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracționale.

În motivarea cererii de apel, apărarea a invocat că, nu este de acord cu sentința pronunțată, consideră că sentința de condamnare în privința lui Victor Vatamaniuc din 04.01.2018 este una nemotivată, deoarece motivarea sentinței este o cerință obligatorie prevăzută de art.384 alin.(3) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

A reiterat că, în speță, prima instanță a emis o sentință pe 15 pagini. Începând cu 1-a pagină și a 2-a pagină instanța a transpus „mot a mot” învinuirea formulată de acuzare în rechizitoriu, reținând-o pe aceasta ca fiind constatarea făcută de instanță. Ulterior, de la pagina a 3-a până la pagina a 7-a, instanța a transpus declarațiile așa cum au fost ele date de către inculpat, partea vătămată și martori, însă fără a le oferi vreo apreciere. După aceasta începând cu pagina a doua jumătate a paginii a 7-a până

la pagina a 8-a, instanța a enumerat exact acele înscrisuri pe care acuzarea le-a enumerat în rechizitoriu, fără a efectua vreo analiză a acestor acte. La pag. 9 din sentință, instanța conchide că în baza acestor probe este dovedită vinovăția lui Victor Vatamaniuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) din Codul penal, adică - dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului și părților, precum și încheierea acestuia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune în proporții mari. Doar în al 3-lea alineat de la pag. 9 instanța oferă o apreciere critică declarațiilor inculpatului potrivit căreia acesta declară că marfa primită de la SRL „Xxxxx” eliberată în numele SRL Xxxxxnu a fost însușită de el, ci transmisă unor alte persoane, pe datorie și care le apreciază ca fiind puțin credibile deoarece au fost făcute abia în cadrul cercetărilor judecătorești și nu în cadrul urmăririi penale, aceasta fiind întreaga „motivare” a sentinței de condamnare a unei persoane la închisoare pe un termen de 7 ani.

Mai mult ca atât, contrar constatărilor primei instanțe expuse în sentința din 04.01.2019, aceleași declarații Vatamaniuc Victor le-a făcut și la faza urmăririi penale, or prin procesul verbal de audiere a bănuitului din 04.05.2017, adică la prima sa audiere, acesta a declarat că intenția sa nu a fost de a-și însuși bunurile, ci de a deschide o mică afacere, întrucât activând la SRL „Xxxxx” în calitate de director pe vânzări avea posibilitatea de a achiziționa marfa cu un preț redus față de alte persoane și ulterior să le înstrăineze la un alt preț. Acesta a mai declarat că nu a achitat integral facturile deoarece nu a obținut încă banii pe produsele vândute.

A conchis că pentru a-l condamna pe Vatamaniuc Victor în baza prevederilor art. 190 alin. (4) din Codul penal, urma să fie demonstrat întâi de toate caracterul prejudiciabil al faptei săvârșite de inculpat or, altfel fapta săvârșită de ultimul nu poate fi calificată ca infracțiune. La caz, prin probatoriul administrat și anume, declarațiile martorului Xxxxx, declarațiile martorului Xxxxx, declarațiile martorului Xxxxx, declarațiile martorului Agapiei Ilia a fost constatat că în luna iunie 2016, în timp ce inculpatul activa la SRL „Xxxxx” în calitate de manager pe vânzări, a achiziționat în baza contractului de vânzare-cumpărare din 13.06.2016 capitalul social al întreprinderii SRL Xxxxxde la cet. Xxxxx (unic fondator al întreprinderii). Ulterior, fără a efectua modificările de rigoare în Registrul de stat al persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali ținut de Agenția Servicii Publice, prin falsificarea semnăturii administratorului SRL XxxxxXxxxx, a încheiat cu SRL „Xxxxx” un contract de vânzare cumpărare în temeiul căruia a achiziționat bunuri în valoare totală de 117 451.52 lei dintre care au fost achitate 7 051.44 lei, iar datoria restantă este de 110 400.08 lei. Marfa recepționată în baza contractului de vânzare-cumpărare semnat cu SRL „Xxxxx” era transmisă unor electricieni particulari cu care inculpatul conlucrea de mai mult timp și care primeau marfa, iar după executarea lucrărilor pe care le aveau în sarcină achitau prețul mărfii inculpatului, întrucât

cumpărătorii SRL Xxxxxnu și-au onorat obligațiile de plată, s-a format, respectiv, și obligația de plată a SRL Xxxxxfață de SRL „Xxxxx”.

Astfel, acuzarea pretinde că prin acțiunile descrise Vatamaniuc Victor a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(4) din Codul penal, adică a dobândit de la SRL „Xxxxx” bunuri în valoare de 110 400,08 lei fapt prin care a cauzat ultimei daune în proporții mari, deși legea penală în vigoare impune caracterul prejudiciabil al escrocheriei sub forma de daune considerabile.

La caz, Vatamaniuc Victor într-adevăr a aplicat pe contractul de vânzare-cumpărare dintre SRL Xxxxxși SRL „Xxxxx” semnătura sa, fapt confirmat de ultimul, doar că probatoriul administrat nu demonstrează nicidecum că inculpatul intenționa să intre în posesia bunurilor SRL „Xxxxx” fără a le achita prețul.

La materialele cauzei (f.d. 96) este atașat actul de verificare care demonstrează cu certitudine faptul că intenția lui Vatamaniuc Victor nu era de a-și însuși bunurile în posesia cărora a intrat ci de a iniția o afacere or, funcția pe care o deținea în cadrul întreprinderii SRL „Xxxxx” îi permitea să beneficieze de reduceri substanțiale de la prețul de bază al mărfii pentru ca ulterior să o înstrăineze mai scump și să obțină venit. Din același act de verificare rezultă clar că în baza contractului de vânzare-cumpărare semnat între SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxxau fost efectuate achitări și acestea sunt reflectate în contabilitatea SRL „Xxxxx”.

Atât la faza de urmărire penală cât și în cadrul audierilor din ședințele de judecată, Vatamaniuc Victor a declarat că marfa pe care o primea de la SRL „Xxxxx” era transmisă către persoane terțe, electricieni particulari, cu care inculpatul ținea relații comerciale o perioadă mai îndelungată și în care avea încredere. La început aceste persoane au achitat lui Vatamaniuc Victor prețul produselor pe care le recepționau, iar ulterior, beneficiind de încrederea acestuia au refuzat să își onoreze obligațiile de plată. Astfel, inculpatul a ridicat o serie de argumente serioase contestând de facto elementele probatorii care prin cauzalitate l-au legat cu faptul comiterii infracțiunii, argumente care urmau a fi verificate cel puțin de instanța judecătorească în contextul în care organul de urmărire penală a omis să o facă.

În susținerea aceleiași poziții cu privire la lipsa intenției infracționale în acțiunile lui Vatamaniuc Victor atrage atenția instanței asupra faptului că după ce SRL „Xxxxx” a constatat faptul neexecutării obligațiilor de către SRL Xxxxx, prima s-a adresat cu cerere de chemare în judecată față de SRL Xxxxxprivind încasarea datoriei. În cadrul ședințelor de judecată a participat inclusiv și inculpatul în calitate de pârât unde a recunoscut în totalitate acțiunea civilă și pretențiile pecuniare invocate față de el și a menționat că nu a putut achita prețul produselor recepționate din considerentul că persoanele cărora marfa le-a fost transmisă încă nu și-au onorat obligațiile (f. d. 130).

Mai mult decât atât, aceste declarații au fost date de Vatamaniuc Victor anterior pornirii urmăririi penale pe prezenta cauză (04.04.2017 așa cum rezultă din Rechizitoriul întocmit de procuror), iar hotărârea Judecătoriei Chișinău datează cu

data de 17 februarie 2018. Astfel, este eronată poziția expusă de prima instanță în sentință potrivit căreia versiunea transmiterii mărfii către terți se apreciază ca puțin credibilă din considerentul că a fost ridicată de inculpat doar în cadrul ședințelor de judecată în prezenta cauză penală. Or, după cum a menționat supra această versiune a fost comunicată atât la faza urmăririi penale, cât și anterior, la faza examinării acțiunii civile înaintate de SRL „Xxxxx” față de SRL Xxxxxși Vatamaniuc Victor.

Deci, analizând aceste probe devine evident faptul că între SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxxau fost stabilite relații cu caracter civil, iar acțiunile lui Vatamaniuc Victor nu manifestau nici o intenție criminală de obținere a profitului în detrimentul SRL „Xxxxx”. Or, pentru a califica ca infracțiune fapta lui Vatamaniuc Victor acuzarea urma să demonstreze intenția directă a acestuia la momentul semnării contractului de vânzare-cumpărare de a se eschiva de la executarea obligațiilor de plată a produselor recepționate. În contradictoriu însă, cele expuse mai sus, în cumul, demonstrează că Vatamaniuc Victor nu intenționa să se eschiveze și nici nu s-a eschivat de la executarea obligațiilor de plată asumate, context în care acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (4) din Codul penal.

Altfel spus, acuzarea nu a adus nici o probă în susținerea poziției precum că chiar de la început, de la data semnării contractului de vânzare-cumpărare dintre SRL „Xxxxx” și SRL XxxxxVatamaniuc Victor urmarea să obțină un profit nejustificat în dauna SRL „Xxxxx”, iar fapta comisă de acesta întrunește elementele infracțiunii incriminate.

În cauza deferită judecății s-a constatat că procurorul nu a îndeplinit întocmai aceste atribuții funcționale prevăzute la art. 19 alin. (3) coroborat cu art. 254 alin. (1) din Codul de procedură penală și nu a prezentat careva probe pentru a exclude dubiile ridicate de inculpat privind faptul că bunurile în posesia cărora a intrat au fost realizate către terți care nu și-au executat obligațiile față de SRL Xxxxx.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, au fost respinse ca nefondate apelul nemotivat declarat de către avocatul Malai Tatiana în interesele inculpatului Vatamaniuc Victor și apelul avocatului Goiman Alexandru în interesele inculpatului Vatamaniuc Victor și a fost menținută fără modificări sentința Judecătorei Chișinău, sediul Central din 04 ianuarie 2018.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, cât și nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal.

Instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat, cât și

nevinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal.

Cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual - penale privind administrarea probelor.

Deși inculpatul Vatamaniuc Vitalie nu a recunoscut vina, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, este dovedită pe deplin de probele administrate în cadrul cercetării judecătorești și verificate în cadrul instanței de apel, și anume:- declarațiile matorilor Xxxxx, Xxxxx, Xxxxx, Agapii Ilia; cât și

- plîngere-denumț, semnat de Vasile și Xxxxx din 19.09.2016 (f.d.14-16);

- raportul de expertiză nr.34/12/I-R-7444 din 30.12.2016, conform căruia semnăturile din numele lui Xxxxx, plasate la rubricile „în numele și pentru cumpărător” și „Fidejutor”, din contractul de vânzare-cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, nu au fost executate de către Xxxxx, ci de către altă persoană, cu imitarea semnăturii autentice (f.d.80-82);

- procesul-verbal de ridicare din 12.05.2017, prin care au fost ridicate mai multe facturi fiscale din care rezultă că SRL „Xxxxx” a furnizat, iar SRL Xxxxx a recepționat diferite mărfuri în perioada 17.06.2016-18.07.2016 (f.d.95-114);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 12.05.2017 (f.d.115);

- ordonanță de recunoaștere și de anexare a documentelor la cauza penală din 12.05.2017, prin care facturile fiscale sus menționate au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive (f.d.116).

Astfel, analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, au permis instanței de apel de a concluziona că instanța de fond corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului Vatamaniuc Victor în baza art.190 alin.(4) Cod Penal, potrivit elementelor constitutive: „escrocheria, adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului și părților, precum și încheierea acestuia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune în proporție mari”.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, sentința instanței de fond a fost contestată de către partea apărării, doar în partea ce ține de încadrarea juridică și vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, asupra căreia urmează a se expune în continuare, iar în partea ce ține de achitarea inculpatului de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal, sentința nu a fost contestată.

Instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de Vatamaniuc Victor încadrarea

juridică corespunzătoare materialului probator administrat în faza de urmărire penală și cercetare judecătorească.

Astfel, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a apreciat critic declarațiile inculpatului Vatamaniuc Victor privind nevinovăția sa de comiterea faptei imputate, calificându-le drept o modalitate aleasă de către inculpat de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă.

Cu referire la elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal noțiunea „dobândire ilicită” are sensul autentic de „sustragere”.

În acest context, instanța de apel a remarcat că se consideră „sustragere” luarea ilegală și gratuită a bunurilor mobile din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop de cupiditate.

În acest context, instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței s-a stabilit cu certitudine că, Vatamaniuc Victor, la 16.06.2016 activând în calitate de director pe vânzări la SRL „Xxxxx”, urmărind scopul însușirii ilicite a bunurilor persoanei juridice date, prin înșelăciune, profitând de încrederea acordată, în baza funcției deținute, ducând în eroare directorul SRL „XXXXX” Xxxxx, căruia i-a prezentat o informație falsă și anume contractul de vânzare - cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, falsificat de către el, și în baza contractului dat, manifestând un comportament dolosiv și viclean, a dobândit bunuri de la SRL „Xxxxx” cu sediul amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, în sumă totală de 110 400,08 lei, pe care ulterior le-a însușit, prin ce i-a cauzat lui SRL „XXXXX” un prejudiciu material în proporții mari.

Totodată, instanța de apel nu a reținut alegațiile apelanților, cu privire la veridicitatea poziției inculpatului și a menționat că urmează a fi reținută poziția instanței de fond precum că, urmează a fi apreciată critic versiunea inculpatului cu privire la faptul că marfa de la SRL „Xxxxx” eliberată în numele SRL Xxxxx nu a fost însușită de el, ci transmisă unor alte persoane, pe datorie, atât timp cât aceasta nu este susținută prin careva probe. La fel, versiunea dată este apreciată de instanță ca fiind puțin credibilă și datorită faptului că nu a fost înaintată de inculpat de la bun început, la faza urmăririi penal, în cadrul căreia putea fi verificată, ci abia în cadrul cercetărilor judecătorești (luna mai 2018), adică peste un an de la prima sa audiere (04.05.2017).

La fel, nu au fost reținute alegațiile avocatului Goiman Alexandru precum că nu a fost dovedit faptul însușirii mijloacelor bănești de către inculpat, or instanța de apel a subliniat că faptul însușirii mijloacelor bănești și vina inculpatului Vatamaniuc Victor privind comiterea infracțiunii de escrocherie se dovedește și prin însuși declarațiile inculpatului Vatamaniuc Victor care a relatat că, a încheiat un contract de vânzare-cumpărare a bunurilor între SRL „Xxxxx” și compania pe care o procurase și anume, SRL Xxxxx, pe acel contract a aplicat ștampila companiei și a falsificat semnătura administratorului Xxxxx, după care a transmis contractul

directorului SRL „Xxxxx”, Xxxxx. După aceasta timp de o lună el a procurat mai multe bunuri și anume, materiale de construcție, în sumă totală de 110 400,08 lei. La momentul încheierii contractului între SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxxștia cu certitudine că d-na Hajdeu era eliberată din funcția de administrator de la SRL Xxxxx. În calitate de director vânzări al SRL „Xxxxx”, a semnat contractul de vânzare-cumpărare a unor produse electrice cu Xxxxx SRL, semnând și din numele acestei întreprinderi.

Acest fapt se demonstrează și prin, declarațiile matorului Xxxxx, care a menționat că, la 13.06.2016 a fost emis ordinul de eliberare nr. 01, prin care a fost concediată, din motivul că SRL Xxxxxa fost vândut în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3300 din 13.06.2016, lui Mitrofan Marina care era reprezentată de către Vatamaniuc Victor. După semnarea contractului toate actele, statutul, certificatul de înregistrare și ștampila au fost înmânate lui Vatamaniuc Victor pentru ca acesta în termen de 30 de zile să se ducă și să se înregistreze la Camera de înregistrare de Stat. La expirarea a 30 zile acesta nu a perfectat actele. Ulterior, acesta nu mai răspundea la apelurile telefonice.

De asemenea, martorul Xxxxx a relatat că, la 13.06.2016, el ca unic fondator al SRL Xxxxx a întocmit un contract de vânzare-cumpărare la notarul public Dumbrava Mariana prin care el a vândut întreprinderea lui Mitrofan Marina, pe care nu a văzut-o fizic niciodată, însă a fost reprezentată de către Vatamaniuc Victor. Astfel, tot în aceeași zi, adică la 13.06.2016, soția sa, Xxxxx, care a fost administrator al entității economice vizate, prin Ordinul nr. 01 din 13.06.2016, a fost eliberată din funcția de administrator din motivul vânzării întreprinderii. Săptămânal atât el cât și soția lui îl suna în mod repetat pe Vatamaniuc Victor (tel; 069419662), întrebându-l dacă a executat modificări la Camera înregistrării de Stat cu privire la schimbarea fondatorului al SRL Xxxxx, la care ultimul permanent îi comunica că săptămâna viitoare va efectua modificările la Camera înregistrării de Stat. Peste aproximativ o lună de zile, Vatamaniuc Victor, a încetat de a mai răspunde la apelurile telefonice efectuate de către el și soția lui.

În acest sens, nu pot fi reținute alegațiile apelantului precum că, probatoriul administrat nu demonstrează nicidecum că inculpatul intenționa să intre în posesia bunurilor SRL „Xxxxx” fără a le achita prețul or, inculpatul nu a înregistrat la Camera de înregistrare de Stat modificările efectuate, la expirarea a 30 zile și nu a perfectat actele. Ulterior, acesta se eschiva de la comunicare și nu mai răspundea la apelurile telefonice ale martorilor Xxxxx și Xxxxx. De asemenea, matorul Xxxxx a declarat că, la data de 16.06.2016 el personal a semnat un contract de vânzare-cumpărare cu termen de plată în numele SRL „Xxxxx” cu SRL Xxxxx. Contractul menționat a fost adus semnat de către supervisor-ul Vatamaniuc Victor care ulterior a fost semnat de către el. Verificarea cumpărătorului se efectua de către supervisor care pe acest contract era Vatamaniuc Victor. Ulterior, agentul sau supervisor-ul pregătește comanda în scris, care este propusă clientului pentru a fi examinată poate fi expediată și pe poșta electronică, dacă clientul aprobă verbal sau scris, se emite

factură fiscală și marfa este expediată către client. În baza contractului menționat marfa a fost livrată în mai multe tranșe, eliberându-se facturi fiscale, la început acestea erau achitate, ulterior acestea au încetat să mai fie achitate.

În aceeași ordine de idei urmează a fi reținute și declarațiile matorului Agapie Ilia care a explicat că, la data de 16 iunie 2015 Vatamaniuc Vasile a încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu plata la termen și plafon de credit cu Xxxxx SRL, începând cu data de 16 iunie 2016 SRL „Xxxxx” a livrat bunuri agentului economic Xxxxx, conform contractului încheiat. Ulterior, la data de 01.09.2016 când SRL „Xxxxx” a efectuat o verificare, a depistat că Xxxxx SRL, a acumulat o datorie față SRL „Xxxxx” în sumă de 110 400,08 lei și SRL Xxxxx la care el activează, la rândul său la data de 14 septembrie 2016 a depus o cerere de chemare în judecată în calitate de creditor pe directorul XxxxxSRL, Xxxxx, în calitate de debitor.

Astfel, prin falsificarea și prezentarea contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor între SRL „Xxxxx” și compania pe care o procurase și anume, SRL Xxxxx, aplicînd ștampila companiei și falsificarea semnăturii administratorului Xxxxx, avînd calitatea de fidejutor, a prezentat contractul directorului SRL „Xxxxx”, Xxxxx, i-a redat încrederea părții vătămate cu privire la legalitatea tranzacției și că va fi achitat prețul, chiar și prin achitarea unei sume mici, însă, ulterior, sub diferite pretexte, s-a eschivat de la rambursarea sumelor pentru bunurile primite de la SRL „Xxxxx”. În acest context, instanța a apreciat critic alegațiile apărătorului inculpatei, Goiman Alexandru, din cadrul cererii de apel precum că inculpatul, Vatamaniuc Victor, a încheiat cu SRL „Xxxxx” un contract de vânzare cumpărare în temeiul căruia a achiziționat bunuri în valoare totală de 117 451.52 lei dintre care au fost achitate 7 051.44 lei, iar datoria restantă este de 110 400.08 lei. Marfa recepționată în baza contractului de vânzare-cumpărare semnat cu SRL „Xxxxx” era transmisă unor electricieni particulari cu care inculpatul conlucra de mai mult timp și care primeau marfa, iar după executarea lucrărilor pe care le aveau în sarcină achitau prețul mărfii inculpatului. Întrucât cumpărătorii SRL Xxxxxnu și-au onorat obligațiile de plată, s-a format, respectiv, și obligația de plată a SRL Xxxxxfață de SRL „Xxxxx”.

Ori, acest fapt este combătut prin totalitatea mijloacelor de probă administrate atît la faza urmăririi penale cît și la faza judecării cauzei. Inclusiv prin procesul-verbal de ridicare din 12.05.2017, prin care au fost ridicate mai multe facturi fiscale din care rezultă că SRL „Xxxxx” a furnizat, iar SRL Xxxxx a recepționat diferite mărfuri în perioada 17.06.2016-18.07.2016, cît și raportul de expertiză nr.34/12/I-R-7444 din 30.12.2016, conform căruia semnăturile din numele lui *****, plasate la rubricile „în numele și pentru cumpărător” și „Fidejutor”, din contractul de vânzare-cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, nu au fost executate de către Xxxxx, ci de către altă persoană, cu imitarea semnăturii autentice, (f.d. 80-82).

Acest fapt este demonstrat atît prin declarațiile inculpatului Vatamaniuc V., care a recunoscut faptul că a semnat contractul în numele SRL Xxxxxși Hajdeu E.

cu SRL „Xxxxx” și a preluat marfa livrată de către SRL „Xxxxx” către SRL Xxxxx. La fel, învinuirea dată este susținută și prin declarațiile martorilor Xxxxx, Agapie Ilia, Xxxxx și Vasile, din care rezultă că între SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxxs-a încheiat contractul de vânzare-cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr. 2007 din 16.06.2016, care însă nu a fost semnat de către Hajdeu E., ca reprezentant al SRL Xxxxx, ci a fost imitată de către Vatamaniuc V. Subsecvent, faptul ne semnării contractului între SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxx de către Hajdeu E. din numele ultimei, este confirmat și de conținutul raportului de expertiză nr.34/12/l-R-7444 din 30.12.2016, iar faptul eliberării mărfii de la SRL „Xxxxx” și recepționării în numele SRL Xxxxxa fost probat prin conținutul facturilor fiscale eliberate de prima.

În contextul celor elucidate, în speță, instanța de judecată a relevat că dobândirea ilicită a bunurilor părții vătămate SRL „Xxxxx” a fost însoțită adiacent de înșălăciune.

În general, prin „înșelăciune” se înțelege după caz: 1) dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității (înșelăciunea activă); 2) trecerea sub tăcere a realității, când sunt ascunse faptele și circumstanțele care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale (înșelăciunea pasivă). În cazul dat, a avut loc prin inducerea în eroare a mai multor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului și părților, precum și încheierea acestuia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean.

La cazul dedus judecății, inculpatul, Vatamaniuc Victor, a recurs la înșelăciunea activă, și anume sub modalitatea înșelăciunii cu privire la anumite acțiuni și promisiuni. În acest sens, nu a fost reținut argumentul avocatului Goiman Alexandru, precum că, intenția lui Vatamaniuc Victor nu a fost de a-și însuși bunurile, ci de a deschide o mică afacere, întrucât activând la SRL „Xxxxx” în calitate de director pe vânzări avea posibilitatea de a achiziționa marfa cu un preț redus față de alte persoane și ulterior să le înstrăineze la un alt preț. Acesta a mai declarat că nu a achitat integral facturile deoarece nu a obținut încă banii pe produsele vândute.

Or, inculpatul, Vatamaniuc Victor, a avut posibilitatea reală să restituie părții vătămate sumele de bani primite, și anume ținând cont de faptul că infracțiunea a fost comisă în la data de 16.06.2016, iar suma de 110 400,08 cu titlu de datorie a fost restituită abia după emiterea hotărârii nr.2-591/17 din 17.02.2017 emisă de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucanii, în urma efectuării acțiunilor executorului judecătoresc, fapt ce se atestă prin confirmarea nr.067-887r/19 din 03.07.2019 anexată la materialele cauzei, însă de fapt mijloacele financiare primite le-a reținut pentru sine, realizându-se latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie prin acțiunile de dobândire ilicită a bunurilor sub formă de înșelăciune, cauzând un prejudiciu efectiv părții vătămate, fiind prezentă legătura de cauzalitate dintre acțiunile

inculpatului și prejudiciu cauzat. Astfel, nu pot fi reținute alegațiile apelantului precum că, prin achitarea sumei integrale se confirmă că inculpatul avea intenția de a rambursa banii, însă nu avea posibilitatea reală. În speță, inculpatul a creat impresie artificială părții vătămate cu referire la valabilitatea contractului de vânzare - cumpărare cu plata la termen și plafon de credit nr.2007 din 16.06.2016, dintre SRL „Xxxxx” în calitate de vânzător și SRL Xxxxx, iar în calitate de fidejutor fiind Xxxxx.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, înșelăciunea în cazul dat constă în inducerea în eroare a unei persoane cu prilejul încheierii sau executării unui contract, săvârșită în așa fel încât, fără această eroare, cel înșelat nu ar fi încheiat sau executat contractul în condițiile stipulate. Prin expresia „cu prilejul încheierii unui contract” se înțelege intervalul de timp care se scurge de la începerea tratativelor și până la stabilirea acordului de voință, iar prin expresia „cu prilejul executării unui contract” rezidă intervalul de timp în care obligațiile contractuale se găsesc în faza de aducere la îndeplinire până la definitivă executare.

Astfel, neexecutarea obligațiilor ce derivă dintr-un contract încheiat, nu constituie infracțiunea de înșelăciune, dacă nu s-a stabilit că, s-au folosit manopere dolosive față de creditorul obligației cu ocazia încheierii contractului. Subsecvent, eroarea provocată ori menținută, trebuie să aibă rol determinant în încheierea, executarea ori rezilierea contractului, condiție care este îndeplinită, dacă fără această eroare cel înșelat nu ar fi încheiat, executat ori reziliat, contractul în condițiile stipulate.

Mai mult, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, pot fi folosite oricare documente false, nu neapărat oficiale, în acest sens inculpatul Vatamaniuc Victor a folosit anume contractul de vânzare-cumpărare, care acordă drepturile companiei SRL Xxxxx în vederea procurării bunurilor în sumă totală de 110 400,08 lei și obligațiile lui Vatamaniuc Victor în calitate de administrator a SRL Xxxxx în vederea achitării prețului.

Referitor la declarațiile inculpatului Vatamaniuc Victor a declarat că marfa pe care o primea de la SRL „Xxxxx” era transmisă către persoane terțe, electricieni particulari, cu care inculpatul ținea relații comerciale o perioadă mai îndelungată și în care avea încredere. La început aceste persoane au achitat lui Vatamaniuc Victor prețul produselor pe care le recepționau, iar ulterior, beneficiind de încrederea acestuia au refuzat să își onoreze obligațiile de plată, se echivalează ca fiind declarative, or aceste acțiuni nu au fost stabilite în ședința de judecată prin careva probe pertinente, concludente și utile.

Sintetizând cele conturate, instanța de apel a conchis că inculpatul, Vatamaniuc Victor, a recurs anume la înșelăciunea activă, prin inducerea în eroare a persoanei, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului și părților, precum și încheierea acestuia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean a dobândit bunurile de la partea vătămată.

Așadar, instanța de apel a conchis că aceasta, acționând după un plan bine determinat, prin intermediul înșelăciunii, a determinat partea vătămată să-i transmită benevol bunurile, eronat considerând, că este în drept de a le primi.

Instanța de apel a menționat că latura subiectivă a infracțiunii se exprimă prin intenție directă manifestată prin faptul că inculpatul, Vatamaniuc Victor, își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora. Astfel, nu poate fi reținută poziția apelantului precum că, în cazul dat lipsește intenția inculpatului în vederea comiterii infracțiunii incriminate or, din materialele dosarului rezultă că încă la momentul prezentării contractului de vânzare-cumpărare fals reprezentantului părții vătămate Xxxxx de a procura bunurile, iar la expirarea termenului convenit nu urma să achite prețul cuvenit.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a respins și alegațiile părții apelante care invocă că în speță ar prevala raporturi juridice civile între partea vătămată și inculpatul Vatamaniuc Victor. În contextul dat instanța de apel a reținut, că limita între un raport civil, care are la bază un contract de împrumut și un raport penal, care are la bază componența de escrocherie, este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin rea-credință din partea persoanei inculpate, adică prin înșelăciune față de partea vătămată.

În contextul dat instanța de apel a menționat, că subiecții raporturilor civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiunile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară. Raporturile civile se bazează în exclusivitate pe buna credință și diligența părților participante, ceea ce subiectul infracțiunii - inculpatul Vatamaniuc Victor, nu a manifestat.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat cert din circumstanțele speței asupra lipsei raporturilor juridice civile între Vatamaniuc Victor și partea vătămată or, în speță nu se constată raporturi de natură juridică civilă, de vreme ce împrejurările stabilite coroborate la acțiunile inculpatului denotă concluzia fermă, că inculpatul Vatamaniuc Victor încă la momentul prezentării contractului de vânzare-cumpărare fals avea drept scop însușirea bunurilor fără îndeplinirea angajamentului asumat privind achitarea prețului pentru bunurile procurate.

În ceea ce privește argumentul apelantului precum că, acuzarea pretinde că prin acțiunile descrise. Vatamaniuc Victor a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) din Codul penal, adică a dobândit de la SRL „Xxxxx” bunuri în valoare de 110 400,08 lei fapt prin care a cauzat ultimei daune în proporții mari, deși legea penală în vigoare impune caracterul prejudiciabil al escrocheriei sub forma de daune considerabile.

Astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanța agravantă indicată la alin.(4) al art.190 Cod penal, a reținut că în virtutea prevederilor art.126 alin.(1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate,

distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei (modificat prin Legea nr.207 din 29.07.2016, în vigoare 07.11.2016). Iar potrivit hotărârii guvernului nr. 879 din 23.12.2015 cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, constituia 5050 lei.

În acest context, instanța a constatat faptul cauzării părții vătămate SRL „Xxxxx”, de către inculpatul, Vatamaniuc Victor, prin însușirea ilegală prin înșelăciune a unor prejudicii materiale în proporții deosebit de mari, în sumă sumă totală de 110 400,08 lei.

Subsecvent celor invocate supra, instanța de apel a conchis că argumentul invocat de apărătorul Goiman Alexandru în apelul declarat cu privire la lipsa vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, și acuzarea nu a adus nici o probă în susținerea poziției precum că chiar de la început, de la data semnării contractului de vânzare-cumpărare dintre SRL „Xxxxx” și SRL Xxxxx Vatamaniuc Victor urmarea să obțină un profit nejustificat în dauna SRL „Xxxxx”, iar fapta comisă de acesta întrunește elementele infracțiunii incriminate, ori instanța de apel a conchis că instanța de fond minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv, a administrat probele, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel fără niciun dubiu a stabilit vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor și corect a calificat acțiunile acestuia în baza art.190 alin.(4) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel le-a considerat ca fiind lipsite de suport probatoriu și argumentele invocate de apelant precum că concluziile instanței sunt absolut greșite și contravin circumstanțelor cauzei, ori instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite de acesta încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Instanța de apel a considerat că, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat, este drept o metodă de apărare, în scopul de a se eschiva de răspundere, deoarece ele sunt combătute prin probele administrate în cadrul ședinței de judecată.

În acest context, instanța de apel a considerat nefondate argumentele părții apărării referitor la faptul că învinuirea adusă inculpatului, Vatamaniuc Victor nu este întemeiată. Or, instanța de apel a atestat că atât, ordonanța de învinuire cât și rechizitoriul corespund rigorilor prevederilor art. 281, 296 Cod de procedură penală și art. 6 din CEDO: care prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minimum dreptul să fie informată în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege și de o manieră detaliată asupra naturii și cauzei acuzării împotriva sa. În acest context, instanța de apel a subliniat că actul de învinuire cât și de sesizare a

instanței corespund rigurozității dispozițiilor legale ce impun ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă.

Astfel, poziția avocatului privind lipsa prejudicului cauzat cât și lipsa intenției inculpatului de a deposeda partea vătămată de bunurile sale și însușirea acestora sunt o modalitate de apărare, iar procurorul nu a îndeplinit întocmai aceste atribuții funcționale prevăzute la art. 19 alin. (3) coroborat cu art. 254 alin. (1) din Codul de procedură penală și nu a prezentat careva probe pentru a exclude dubiile ridicate de inculpat privind faptul că bunurile în posesia cărora a intrat au fost realizate către terți care nu și-au executat obligațiile față de SRL Xxxxx, care a fost integral combătută pe întreg procesul penal de totalitatea probelor administrate care fără niciun dubiu stabilesc contrariul însușirea de către Vatamaniuc Victor de la SRL „Xxxxx” a bunurilor în sumă totală de 110 400,08 lei.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că starea de fapt reținută și de drept apreciată concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate în cuprinsul sentinței, verificate în apel.

Instanța de apel a menționat că pe această linie de concluzie, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

În viziunea instanței de apel considerentele primei instanțe sînt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul, că vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate este dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia, reținută prin sentință, întrunește elementele infracțiunii imputate și a fost dovedită pe deplin.

Față de lucrul judecat de primă instanță, se constată motivarea temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În atare situație, instanța de apel a reținut că este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvîrșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal.

La acest capitol, instanța de apel a respins alegațiile părții apărării invocate în cererile de apel referitor la faptul că în sentința contestată prima instanță nu s-a expus asupra probelor invocate de inculpat și asupra argumentelor invocate de partea apărării.

Cu referire la pedeapsa penală aplicată inculpatului, Vatamaniuc Victor, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, și motivele invocate de avocații inculpatului în cererile de apel, instanța de apel verificînd legalitatea sentinței primei instanțe în privința ultimului a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal și la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de

motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a remarcat că la individualizarea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de cele trei principii care urmează a sta la baza individualizării pedepsei, sancțiunea aplicată inculpatului Vatamaniuc Victor, fiind legală, echitabilă și individualizată.

Instanța de apel a constatat că, acțiunile inculpatului, Vatamaniuc Victor, au fost încadrate în baza art.190 alin.(4) Cod penal pentru care legea penală, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani, iar din interpretarea sistemică a prevederilor art.190 alin.(4) Cod penal și art.16 alin.(4) Cod penal infracțiunea incriminată inculpatului se califică ca infracțiune gravă.

În conformitate cu prevederile art.76, 77 Cod penal, careva circumstanțe atenuante sau agravante în privința inculpatului, Vatamaniuc Victor, nu au fost reținute.

De asemenea la stabilirea tipului și mărimii pedepsei, instanța de judecată corect a luat în considerare gradul și caracterul pericolului social al faptei, motivul și scopul celor comise, personalitatea inculpatului, caracterul prejudiciabil și mărimea daunei cauzate, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea și influența pedepsei asupra corectării inculpatului.

În astfel, de circumstanțe, instanța de apel a reținut că, instanța de fond motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevînd în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin privarea inculpatului de libertate.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, Vatamaniuc Victor, va fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele stabilite de prima instanță, or, aplicarea unei altei pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesta.

5. Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului, prin care indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct.6), 8), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărîrilor atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, de un alt complet, deoarece eroarea de drept nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale și cele jurisprudențiale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluție sale. Instanța de apel menținînd sentința nu a verificat și apreciat situația de fapt stabilită, or, instanța a dispus condamnarea inculpatului în cele imputate fără să indice probele care demonstrează

vinovăția lui Vatamaniuc Victor. Instanța de fond și instanța de apel enumeră probele atât a acuzării cât și apărării, fără a verifica veridicitate acestora și fără a menționa care dintre ele se resping și care se admit, contrar prevederilor art.101 alin. (4) Cod de procedură penală, prin care instanța are obligația să-și motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate;

- analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se atestă că instanța de apel contrar cerințelor art.414 alin.(5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, expunându-se evaziv și neclar, și nu a examinat nici chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi: raporturile dintre inculpat și partea vătămată sunt de natură civilă, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar când făptuitorul, încă de la momentul intrării în stăpânirea bunurilor urmărea sustragerea lor și nu avea intenția de a-și executa intențiile, dar circumstanțele care definesc intenția - lipsesc din conduita inculpatului. Or, nu există dovezi că inculpatul ar fi urmărit scopul de a abuza de încrederea părții vătămate/vânzător și de a profita de banii acestuia, dat fiind că inculpatul avea încheiat un contract de vânzare cumpărare a bunurilor. Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea acestora, să aprecieze probele, în urma unei evaluări în ansamblu și să verifice dacă inculpatul avea sau nu intenția de însușire a bunurilor părții vătămate și existența în speța examinată a relațiilor de ordin civil. Or, conform materialelor cauzei penale, partea vătămată s-a adresat în instanța de judecată și încă la data de 17.02.2017, a obținut o hotărâre judecătorească de restituire a sumei datorate de inculpat/pârât (f.d.126 - 133 vol.1) Natura și caracterul civil al relațiilor între părți se probează și prin faptul că la data de 01.09.2016 partea vătămată/reclamant expediază o somație prin care solicită restituirea datoriei creată în rezultatul livrării mărfii, (f.d.20, Vol.I);

- recurentul menționează că hotărâre de judecată despre încasarea sumei de la pârâtul Vatamaniuc Victor este emisă în data de 17.02.2017 și abia după soluționarea litigiului pe cale civilă, este pornită urmărirea penală pe faptele escrocheriei săvârșite de către Vatamaniuc Victor, la data de 04.04.2017;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii, temei care se regăsește în pct.8), alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

- lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie, care se exprimă prin lipsa probării de către instanțele de judecată a scopului săvârșirii infracțiunii de escrocherie și anume a cupidității;

- inculpatul nu a urmărit scopul însușirii banilor prin înșelăciune sau abuz de încredere, ci a transmis bunurile procurate conform unui contract de vânzare - cumpărare terților. În prezenta cauză penală și după cum rezultă din constatările instanțelor inferioare, inculpatul imediat ce primea banii de la cumpărătorii/terți, le transmitea vânzătorului, adică SRL „Xxxxx”. Doar atunci când terții/cumpărători nu au executat obligațiile de plată față de inculpat, în acel moment s-a acumulat o

datorie. Dar asta nu probează faptul că inculpatul avea intenția să își însușească sumele bănești și nici nu suntem în situația în care dânsul la momentul semnării contractului era sigur de faptul că nu își va onora obligațiile asumate prin contract;

- acțiunile inculpatului Vatamaniuc Victor nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie;

- la 17.08.2018 au intrat în vigoare noile prevederi legale introduse prin Legea nr. 179/26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, prin care dispoziția de la art. 190, alin. (1) Cod penal a fost modificată în totalitate. Astfel, potrivit pct.4 al legii sus menționate, la art. 190 în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”

- concluzionând asupra celor relatate supra, recurentul consideră că odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi de la art. 190 alin. (1) Cod penal, temeiul juridic de tragere la răspundere penală a lui Vatamaniuc Victor a decăzut, deoarece nu mai sânt întrunite elementele componenței de infracțiune așa cum prevede art. 52, alin. (1) Cod penal, or, excluderea modului de comitere a infracțiunii prin înșelăciune sau abuz de încredere făceau parte din semnele obiective obligatorii prevăzute de art. 190, alin. (1) Cod penal;

- instanța de fond și instanța de apel au dat o apreciere eronată relațiilor contractuale între Vatamaniuc Victor și părțile vătămate. În instanța de fond, cât și prin verificarea probelor, în instanța de apel, și anume contractul de vânzare - cumpărare, se constată că între părțile contractante existau relații civile. Fiecare din parte are posibilitate să își revendice drepturile în instanța de drept comun pe cale civilă;

- la 17.02.2017 a fost emisă Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani prin care pârâtul Vatamaniuc Victor a fost obligat să restituie suma de 110 400, 08 cu titlu de datorie. La materialele cauzei penale există anexată prezenta Hotărâre împreună cu dovada achitării sumei de către pârât către reclamant. De asemenea, partea vătămată prezentă în ședința de judecată în prima instanță și în instanța de apel a menționat că nu are nicio pretenție față de inculpat;

- concomitent concluziile eronate a instanței de apel rezultă din aplicarea eronată a prevederilor normelor de procedură penală inclusiv în ceea ce ține de modul de apreciere a probelor și aplicarea standardelor de probațiune stabilite de CtEDO;

- cauza penală a fost examinată cu încălcarea dreptului la apărare al inculpatului. Recurentul atrage atenția că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, inculpatul a înaintat o cerere/înscris prin care a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată. Instanța de judecată a admis cererea inculpatului de

examinare în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală. Astfel, la data de 21.12.2017 (f.d. 25 Vol. I) și la data de 14.05.2018 (f.d. 31) inculpatul sub jurământ, în condițiile audierii martorului a făcut declarații. Ulterior, instanța a reluat cercetarea judecătorească la solicitarea acuzatorului de stat, care a concretizat învinuirea pe art. 190 alin. (4) Cod penal. Recurentul consideră că instanța de fond a admis o gravă eroare de drept, iar prin această eroare a încălcat dreptul inculpatului la apărare. În acest sens, recurentul menționează, că dacă în cadrul examinării conform procedurii simplificate după audierea inculpatului și/sau în timpul dezbaterilor au apărut circumstanțe care exclud aplicarea dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de judecată, deliberând în conformitate cu prevederile art. 383 Cod de procedură penală, prin o nouă încheiere motivată, va relua judecarea cauzei și va judeca cauza în procedura generală. Însă, la materialele cauzei nu există nici o încheiere privind anularea încheierii privind examinarea cauzei în procedura simplificată și reluarea judecării cauzei în procedură generală;

- din materialele cauzei penale rezultă încălcări grave procesuale, care în opinia apărării duc la nulitatea absolută și duc la încetarea procesului. La materialele cauzei se regăsește o plîngere-denunț, care a servit temei pentru pornirea urmăririi penale. Însă, aceasta contravine prevederilor procesual penale referitoare la conținutul și forma unui act de sesizare;

- s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, temei prevăzut la pct. 10, alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală;

- ca circumstanțe atenuante, prin prisma art. 76 Cod penal, legiuitorul a prevăzut expres: repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ori recunoașterea vinovăției. Instanța de judecată poate considera drept circumstanțe atenuante și alte circumstanțe, neprevăzute la alin.(1) art. 76 Cod penal. La speță, din materialele cauzei penale se constată că inculpatul a colaborat activ cu organul de urmărire penală, la etapa de urmărire penală a achitat prejudiciul integral părții vătămate. În ședința de judecată în prima instanță și în instanța de apel, partea

vătămată a declarat că nu are nicio pretenție față de inculpat și nici nu s-a expus pe aspectul penal. Mai mult, din materialele cauzei penale rezultă că inculpatul având întemeiată o familie, soția a rămas însărcinată, fiind anexat în acest sens copia examenului ecografic (f.d. 198 vol. I). Între timp inculpatul a devenit tânăr tatic și are la întreținere copilul și soția care se află în concediu de îngrijire. Personalitatea inculpatului, nu a fost luată în considerare la stabilirea și individualizarea pedepsei, și anume: are studii superioare, anterior nu a fost condamnat. În asemenea circumstanțe recurentul consideră că instanțele care au pronunțat sentința și decizia au încălcat prevederile alin. (1) art. 385 Cod de procedură penală, care impun obligația de a motiva pedeapsa stabilită prin prisma criteriilor de individualizare a pedepsei.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, din motiv că contestația depusă nu conține

argumentele ilegalității deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în această cauză penală – cerințe obligatorii, și care sunt stipulate în dispoziția art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu nemotivarea recursului în sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Așadar, acuzarea consideră că, instanța de apel a examinat cauza penală de învinuire a lui Vatamaniuc Victor, în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, indicînd în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, acuzarea constată că instanța de apel în strictă conformitate cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală a dat apreciere întregului sistem de probe, corespunzător întemeiat a ajuns la concluzia respingerii apelului declarat de către avocat în interesele inculpatului, ca fiind nefondat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis reieșind din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din conținutul art.414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și

temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că din textul recursului ordinar declarat rezultă că recurentul critică decizia sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii, ori s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, temeiuri prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8), 10) Cod de procedură penală.

Verificând criticile expuse în recursul declarat de avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate în privința pct.6 alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, or, s-a stabilit, că adoptînd soluția enunțată, instanța de apel, contrar prevederilor art.101, 414 Cod de procedură penală, trecînd prin revistă probele prezentate, selectiv, nu a dat apreciere unor probe, care au fost puse la baza învinuirii lui Vatamaniuc Victor, ignorînd să se expună asupra altora, deci nu a examinat cauza obiectiv, sub toate aspectele și nu a adus motive pertinente pe care s-ar întemeia soluția.

La caz se constată, că modalitatea de motivare a soluției dă dovadă că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.414 și 417 Cod de procedură penală, instanța neexpunându-se asupra argumentelor părții apărării, fiind lăsate fără apreciere.

Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel, rejudecând cauza, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, și în special asupra argumentului „*dacă raporturile dintre inculpat și partea vătămată sunt de natură civilă, iar primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie*”, instanța de apel evitînd să verifice dacă inculpatul avea sau nu intenția de însușire a bunurilor părții vătămate și existența în prezenta cauză a relațiilor de ordin civil.

Instanța de apel nu a dat răspuns la argumentul apărării prin ce se confirmă intenția de însușire a bunurilor părții vătămate și existența în speță a relațiilor de ordin civil, or conform materialelor cauzei penale, partea vătămată s-a adresat în instanța de judecată și încă la data de 17.02.2017, a obținut o hotărâre judecătorească de restituire a sumei datorate de inculpatul Vatamaniuc Victor (f.d. 126-133, vol. I) și abia după soluționarea litigiului pe cale civilă, este pornită urmărirea penală pe

faptele escrocheriei săvârșite de către inculpatul Vatamaniuc Victor, la data de 04.04.2017.

Totodată, din lucrările dosarului se constată, că instanțele de fond n-au examinat cauza în raport cu învinuirea adusă inculpatului conform rechizitoriului, n-a clarificat unele momente esențiale din învinuire, or atît în rechizitoriu cît și în sentință s-a constatat că inculpatul a dobândit *bunuri în sumă totală de 110400 lei*, pe care le-a însușit, fără a fi specificat ce bunuri anume au fost sustrase, or, nu s-a dat răspuns la argumentul principal al apărării, că bunurile n-au fost sustrase, iar banii obținuți în rezultatul înstrăinării bunurilor primite în baza contractului, ulterior au fost restituiți.

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că rechizitoriul, în sensul art.297 Cod de procedură penală, este actul de sesizare a instanței de judecată, care se întocmește după prezentarea materialelor de urmărire penală și care trebuie să cuprindă, printre altele, informații despre fapta incriminată persoanei în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, adică, formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei. Rigurozitatea dispozițiilor legale privind sesizarea instanței impune *ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă*, deoarece instanța de judecată are obligația să se pronunțe asupra faptei reținute în sarcina inculpatului în limitele determinate prin rechizitoriu.

La fel, instanța de apel a evitat să argumenteze dacă este dovedită intenția inculpatului de cupiditate, dacă inculpatul urmărea scopul sustragerii sumelor bănești și nu intenția să nu-și execute obligațiile asumate prin contract.

Astfel, constatările instanțelor inferioare sunt contradictorii, or, din materialele cauzei rezultă, că instanțele de fond rețin, că inculpatul imediat ce primea banii de la cumpărătorii/terți, le transmitea vânzătorului, adică SRL „Xxxxx”, și doar atunci când terții/cumpărători nu au executat obligațiile de plată față de inculpat, atunci s-a acumulat o datorie, în concluzie, enumerând probele materiale fără a le evalua conform art.101 Cod de procedură penală, ajung la concluzia, că inculpatul a însușit bunurile primite conform contractului.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar menționează că concluzia instanței de apel este contradictorie, or pe de o parte instanța de apel în decizia sa scrie că inculpatul a avut intenția de însușire *a banilor*, iar pe de altă parte scrie că inculpatul n-a avut intenția însușirii banilor, ci *a bunurilor* (f.d.113, alineat 3).

Instanța de recurs ordinar reține că toată motivarea instanței de apel privind vinovăția inculpatului Vatamaniuc Victor constă în trimiterea la toate actele din dosar și enumerarea acestora fără a face o analiză a admisibilității acestora. Astfel, este vădit neîntemeiată aprecierea unilaterală a declarațiilor martorilor acuzării fără a aprecia în ansamblu toate probele.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art.26, 27, 99-101

Cod de procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de apărare, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblul din punct de vedere al coroborării lor, nu au apreciat fiecare probă separate, și toate în coroborare, aduse de apelant în susținerea apărării și nu s-au expus în mod convingător de ce resping aceste probe.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate.

Din considerentele expuse, Colegiul statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursul ordinar declarat la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bayram Natalia în numele inculpatului Vatamaniuc Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Vatamaniuc**

Victor Xxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău,
în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **04 iunie 2020**.

Președinte

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor